

MAVILÁG

Szerkesztőség és Hirdetvénytár
Str. Bob (volt Alcomster u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deală Perena u.) No. 80
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 184 — Előfizetési ár:
egész évre 800 lei, félévre 420
lei, negyedévre 220 lei és egy
hónapra 80 lei. Külföldre
szeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy sor 2 lei.

Cluj—Kolozsvar 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Péntek, október 5.

A háboru utáni korszak

A háboru utáni korszak gazdasági és politikai helyzetet teremtett, új problémákat vetett fel, és új fogalmakkal gyarapította szótárunkat. Az új fogalmak között szomorú hírességre emelkedett az „alakulatok”. Szomorú hírességük abban állott, hogy az „alakulatok” mindig függetlenül a fennálló társadalmi, gazdasági és politikai rendtől „alakultak” meg, törvénytelen volt a születésük és törvénytelen volt a tevékenységük. Az államokban a konszolidáció és a törvényes rend csak akkor állott helyre, mikor ezek az „alakulatok” megszűntek. Ahol pedig ezek az „alakulatok” még meg vannak, ott bajok vannak, ott teljes konszolidációról még beszélni sem lehet. Így áll a helyzet Ausztriában is.

Oktober 7-ike előreveti komor árnyékát és ezen árnyék mögött az „alakulatok” állnak. „Alakulatok” önmaguk és fegyverrel, „alakulatok”, amelyek a fennálló állami és törvényes rendet nem respektálják, „alakulatok”, melyek állam akarnak lenni az államban. Ausztriában két ilyen alakulat van: A Heimwehr és a Schutzbund. A Heimwehr a szélső nacionalistáké, a Schutzbund a szocialistáké. Ezek az „alakulatok” úgy tevékenykednek, hogy felvonulnak és tüntetnek. Ha az egyik „alakulat” felvonul, akkor a másik ellenfelvonulást rendez. Kész az összeütközés és kész a baj.

Ilyen összeütközéstől és ilyen bajtól félnék ma Ausztriában. A Heimwehr Bécsújhelyen október 7-én felvonulást rendez és ezért a Schutzbund is fel akar vonulni. Az volt a helyzet, hogy Schutzbund felvonulását betiltják. De akár betiltják, akár nem, a lényeg az nem változott, mert ha a Heimwehr felvonul, akkor felvonul a Schutzbund is. Az összeütközés kikerülhetetlen.

Az összeütközés csak úgy kerülhető ki, ha a Heimwehr felvonulását is betiltják. A konszolidáció Ausztriában csak úgy érhető el, ha mindkét „alakulatot” feloszlatják. Míg a kormány gyenge és képtelen a tőle független „alakulatokat” feloszlatni, addig a konszolidáció Ausztriában nagyon gyenge lábbon áll, az állami lét pedig állandóan veszélyeztetve van.

Oktober 7-ike tehát Ausztriára nézve kritikus nap. Ha Ausztria kormánya megállítja helyét, akkor a baj elmúlik és Ausztria erősebb lesz, mint volt. Ha azonban az osztrák kormány nem lesz elég erős ahhoz, hogy az

alakulatokkal még október 7-ike előtt véglegesen leszámoljon, akkor Ausztria állami léte forog kockán.

Oktober 7-ike egy újabb háboru osztrákját rejtheti magában, mert Ausztria

határán lesznek Magyarország és Csehszlovákia katonái arra, hogy bevonuljanak rendet teremteni. Ki tudja, ha idegen csapatok beteszik lábukat Ausztria földjére, milyen világbonnyodalom keletkezhet és nem lángolnak-e föl újra a háboru vést hozó csövái.

Nemcsak az osztrák nép, de a kül-

föld is aggodva néz az október 7-iki események elé. Lehet, hogy Ausztria egérőtt a tornyosuló fekete felhők simán oszlanak el és nem fognak vihart előidézní. Vihart, mely Ausztria állami létét gyökerében meg-
rúzná.

Szombatig állítólag befejezik a kölcsöntárgyalásokat

(Bucuresti, okt. 4.) A Lupta jelenti, hogy a kormányhoz Londonból és Párisból ma érkezett táviratok szerint a kölcsöntárgyalások a lehető legkedvezőbbben folynak. Ducea belügyminiszter kijelentette a lap tudósítója előtt, hogy az országban és a külföldön a kölcsömről megjelent összes hírek a

tőzsdespekulánsok érdekelt műhelyeiből származnak. Az igazság az, hogy a tárgyalásokat a lehető legrövidebb időn belül befejezik. Hivatalos körök azt remélik, hogy szombatig az összes konvenciókat aláírják.

A Journal des Einnance, Gaston Jeze-nek, az ismert párisi pénzügyi szak-

értőnek lapja a következőket írja: Tudnivaljuk, hogy a lejstabilizációs kölcsöntárgyalások, amelyek Londonban folytak, befejezést nyertek. A diplomáciai átadta helyét a jogászoknak az egyezmény részleteinek megszerkesztése végett, amelynek végleges megkötése novemberre remélhető.

VÉRES POLGÁRI FORRADALOM ELŐTT ÁLL AUSZTRIA

Déli 12 órakor találkoznak a csapatok a bécsújhelyi gyűlés terén

A tartományi kormány főnöke megállapította a vasárnapi felvonulások pontos idejét -- A kommunisták forradalmi agitációt fejtenek ki

(Bécs, október 4.) Az október 7-iki Heimwehr-felvonulás egyre nagyobb méretűnek ígérkezik és előreláthatólag kritikus napja lesz Ausztriának. Az alsóausztriai tartományi kormány ugyanis többszörös tanácskozás után engedélyezte a szociáldemokraták bécsújhelyi felvonulását.

A bécsújhelyi munkásnap, amely ilyenformán egybeesik a nemzetvédelmi csapatok felvonulásának időpontjával, komoly aggodalomra ad okot. Neues Wienstadti vasárnap véres események színhelye lesz. A szociálisták ugyanis el vannak határozva arra, hogy adott esetben

fegyveresen szállnak szembe a nacionalista tömegekkel és a karhatalomtól sem riadnak meg.

A tartományi kormány tagjai közül többen javasolták a kancellárnak, hogy a nemzetvédelmi csapatok felvonulását a komolyabb összetűzések elkerülése érdekében tiltsa be, ezek az intenciók azonban eredménytelenül végződtek.

A szociálista és nacionalista tábor élesen szembekerült egymással, farkasszemet néznek és fenyegetőznek. A Heimwehr azzal válaszolt a kormánynak a munkásság felvonulásának engedélyezésére, hogy a vasárnapi eseményekért minden felelősséget eihárit magáról. A szociálisták viszont kijelentték, hogy a munkásság nem tűri el a Heimwehr provokálásait, hanem erőlyesen ríposztozni fog.

A vasárnapi események előjátékába most a kommunista párt is bekapcsolódott és kiadta a jelszót a programhoz való tömörülésre. Az ausztriai kommunista lapok lázítóhangú forra-

dalmi cikkeiben hívják fel a munkásságot az ellenállásra. A „Rote Fahne” legtöbb számát a hatóságok rendezőváro tendenciája miatt elkobozták.

Bécsújhely lakosságát a vasárnapi események előkészületei rémületbe ejtették és gyengének minősítve a karhatalmat, a lakosság nagyrésze elhatározta, hogy vasárnapra testületileg elhagyják otthonaikat.

Feltűnést keltett a polgári kormány-párthoz közelálló „Freiheit” cikke amely szerint abban az esetben, ha október 7-én Ausztriában kitör a polgárháború,

Magyarország megszállja Burgenlandot, ami viszont Anglia és Franciaország tiltakozását vonná maga után.

Legújabb távirati jelentések szerint úgy a Heimwehr, mint a szociálisták elfogadták az alsóausztriai tartományi főnök javaslatát a felvonulásokra néz-

ve. A javaslat szerint, amely most már végleges programformát öltött, vasárnap reggel kilenc órakor tömött sorokban felvonulnak a Heimwehr-csapatok. A gyűlésteret gyűrűalakban körülveszik és feltizenkettőig lebojcoltják az ünnepeket. A szociálisták déli 12 órakor vonulnak fel és a téren szembetalálkoznak egymással. Itt van a kritikus fordulópontja a vasárnapi eseményeknek. A hatóságok ugyan a felvonulási helyek között demarkációs vonalat húztak megerősített rendőrszolgálatokkal, amelyek azonban semmilyen körülmények között nem fognak tudni ellenállni a kétoldalról meginduló nyomásnak és így a véres összeütközés elháríthatatlan lesz.

A hatóságok ugyan azt tervezik, hogy miután a csapatok szembetalálkoztak, elvonulnak a gyűlési hely felé, erre azonban előreláthatólag nem fog sor kerülni.

Lepadatu hálátlansággal vádolja a szászokat

(Bucuresti, október 4.) A Lupta beszélgetést közöl a kormány egyik tagjával a szászok nagyszabeni manifesztációjával kapcsolatban. Az illető miniszter nincs ugyan megnevezve, de valószínűleg Lepadatu tette a lap számára a kijelentéseket. A miniszter konstatálja, hogy a szász kisebbségnek ma sokkal jobb a helyzete, mint a háboru előtt volt. A román uralom minden tekintetben támogatta a szász kisebbségeket és hála helyett hálátlansággal találkoznak. Éppen most, amikor a kormány a kisebbségekkel való

viszony szabályozását akarja megvalósítani az ethnikai kisebbségek státusának elkészítésével. Jobb lett volna, ha ennek a statumnak a megvitátását nyugodtan, objektíven végzik, fenyegető gyűlések és Genre hivatkozó panaszok spektruma nélkül. A kormány elvárja, hogy Brandsch akcióját a szász kisebbség többi vezetői nyilvánosan helyteleníteni fogják, hogy a kisebbségekre vonatkozó törvényhozási intézkedések lojális atmoszférában legyenek eszközölhetők.

**Hölgyek
figyelmébe !!**
Félcikalapok a legújabb,
a legolcsóbban a
CARMEN
kalapszalokban Cluj,
Calea Victoriei 4., alakítás, formálás 48 óra alatt.

Huszmillió lei segélyt ad a kormány a kisebbségi iskoláknak

Alkötőleg le kell szállítani az iskolák számát

(Bucuresti, okt. 4.) „A miniszterelnökségen tegnap tanácskozást tartott az a miniszteri bizottság, amely a kisebbségi statutum elaboratúrával van megbízva. A tanácskozáson Ducu, Lapedatu, Nistor, Incalet és Tatarescu miniszterek vettek részt. A belügyminiszteri körök kijelentései szerint a kisebbségi statutum a felekezeti iskolák kisebbségi jogait biztosítani fogja

és hasonlóképpen megengedik a kisebbségi nyelvek használatát egyes közigazgatási szervek előtt.”

„A kisebbségi iskolák államsegélye ügyében, ugyanazon hírforrás közlése szerint, a kisebbségek által kért 40 millió lej helyett csak 20 milliót szavazott meg a kormány, amelyet direkt a segélyben részesülő iskoláknak fogják kifizetni és az államsegélyben ré-

szesülő iskolák számát a szigorúan szükségességig fogják redukálni.”

Az információk legutolsó mondata még némi magyarázatra szorul, miután az információ nem adott arról felvilágosítást, hogy az iskolák számát akarják-e redukálni, avagy, azoknak az iskoláknak a számát, amelyek államsegélyt kapnak.

Szászvároson egy lókupec, három regáti agronom és egy após, hamis aranypénzgyártással átakarta törni a „plafont”, az anyós azonban mindent elrontott

Ravasz mesejáték alchimával, zsarolással, rezhamisítással és denunciacióval a dévai törvényszék előtt

(Cluj-Kolozsvár, október 4. A Mai Világ tud.) Az országban pénzkrisis dühög. Senki sem tagadja mindenkori a válság alatt nyög és így nem csoda, ha egyes emberek az élet súlyos békáján a kereskedelmi rendszer megkerülésével próbálkoznak pénzhez jutni és a „plafont” a Banca Nationala megkerülésével akarják áttörni.

A nyomozó pénztelenséget kellett megemlítenünk ahhoz, hogy megértsük azokkal, akik nem ismerik az alchimia rejtett útjait, hogy milyen körülmények között esett meg a szászvárosi rezhamisítás. A művelet középpontjában Faur János lókupec állott, szereplők pedig három fondorlatokban eszéssé lett regáti agronom, egy hétköznapi anyós, mint „mozgató energia” és egy megszarolt após, aki a többi fentnevezettekkel együtt szerződést akart kötni Mammonnal — nem kell rosszra gondolni — kimondottan csak nyereségvágyból és haszonlesésből...

És mindaz, ami alább következik, igazolásul a misztikumnak, Szászvároson történt...

Egy becsületes lókupec, aki rendesen akar megélni

Rá kell mutatnunk arra, hogy Faur József életrégenye rosszul indult. Ez az ember ugyanis volt olyan merész és elhatározta, hogy becsületes munkából fog megélni tiszties, civil foglalkozása lókupec volt. Ennek nagy szakértőjeként tisztelték a falusi állatvásárokon.

— Amiért lókupec vagyok, van nekem eszem, — mondogatta az inzulencia fenyegető veszélyével hadakozó konkurrensének — Meglássák, hogy leszek én még milliomos. Még Roskefellenél is nagyobb.

Tagadhatatlan, hogy Faurban volt bizonyos mértékű humor, azonban a lovák nyomott ára miatt nem tudott magából kipréselni. Hirtelen megkomolyodott.

Ejjelt nappalá téve dolgozott, mindössze csak azért, hogy ne kényszerüljön nyomorgásra. Hogy máben törte a vidéki kupec a fejét, az csak utólag derült ki.

De ne vágjunk az események elébe. Meg kell még említenünk, hogy Faur János rendkívül szívesen látta házában a látogató vendégeket és ebből a szempontból nagyszerű hire is volt a vidéken.

Egy napon nagyobb multság volt Faur házában. Ezzel a dátummal éppen összeesett az a nap, amelyben a csendes város kapuját, valószínűleg tanulmányi céllal, átlépte három gent-

leman: Ionescu, Ionascu és Iepure krajovai agronomok. Senki sem csodálkozott rajtuk, észre sem vették őket, pedig ha tudták volna, milyen nagy emberek.

Az istenfélő agronomok behajtottak a városba és többek utbaigazítása alapján egyenesen a vendégszerető lókupec házába siettek, aki a legnagyobb előszeretettel fogadta őket.

— Foglaltok helyet hajlékomban — mondotta mély meghajlással — az urak... és ezzel kezdetét vette az alchimista bűnügy, amelyhez hasonló még a középkori rémregényekből is alig ismerünk.

Mért az egész kísérlet alapján véve „rémesen” sikerült. Hogy miért?

Aranylázba esnek az agronomok

Este a Faur-család és a három agronom meghitt beszélgetésben ültek az asztal körül. A tavasz és a nyár té-

mája azonban váratlanul olyan fordulatot vett, amelyből határozottan kitűnt az agronomok nyereségvágya.

Faur vitte a szót:

— Na csakhogy végre rájöttem. Már tökéletesen működik a gép.

— Micsoda masina — kérdezték egyhanguan.

— Pszt. Nektek mindent elárulok. Feltaláltam azt a gépet, amellyel aranypénzeket lehet csinálni. Még a pénzhez szükséges materiát is a gép gyártja és ez óriási előny, mert az arany igazán pénzt ér.

Az agronomok szeme felosillant:

— Huh, — gondolták — micsoda találmány. Most már azért is át kell törni a Nemzeti Bank „plafontját”, hogy szaporodjon a pénz... Ha a külföldi bankárok megtudják, hát megpukkadnak.

Az egyik az aranylázak közül azonban realisabb volt és feltette a kérdést:

SELECT-MOZGÓBAN

PREMIER, CSAKIS FELNÖTTEKNEK!

A filmet elsőrangú zenekar kíséri

Monopol Emericus-film

A filmet elsőrangú zenekar kíséri

Monopol Emericus-film

Szép Heléna szerelmi élete

a pikantéria filme. A homérosi monda szellemétől szípkázó paródia.

Főszerepekben:

KORDA MÁRIA, RICARDO CORTEZ ÉS LEWIS STONE

A filmet rendezte **KORDA SÁNDOR**, sok felejthetetlen film megvalósítója. Bár e film beszerzése óriási anyagi áldozatokba került, rendes helyérek.

— Hát ez vajjon nem penzhamisítás?

Faur megvetően legyintett a kezével:

— Hát ilyen agronom vagy te? Látszólag is nem tudod, hogy Romániában nincs aranypénz, így tehát mi nem hamisítunk, hanem legfeljebb csak saját rezsinkbe aranyat termelünk.

Ennyi történt akkor este. A nyereségvágyzó agronomok között hatalmas verseny indult meg, hogy melyik jusson hozzá először az aranyszállítmányhoz. A legélelmesebb Popescu volt, akinek hosszas rábeszélés után sikerült rávenni Faurt arra, hogy ezer lejt fogadjon el tőle az első aranyszállítmány első előlegeként.

Faur pompásan megjárta: a többiekkel is felvette a „szükséges” summakat, másnap elment Dévára, este pedig visszajött hatalmas pakcsamákkal, amelyekben az aranyelölt materiát leledzett.

Jön az arany, de az anyós bajt csinál

A sötét éjszaka csendjében látták neki az aranysináláshoz. Faur lókupec és alchimista előkötöröszta a csodagépet, aztán félóraig kevert benne, Mephisztói jelenetek következtek ezután. A gépezet mintha önmagától forgott volna, az agronomok pedig úgy látták, hogy a pléhskatulyából rettenetes erejű isteni szikrák pattantak ki. Állítólag menydörgött is.

— Egy... kettő... három... Faur számolt, aztán örömmel felkiáltott:

— Megsegített az Isten Nyuljon bele a gépezetbe mondjuk... Popescu (Ő adta a legtöbbet.)

Az agronom remegő kezekekl belesnyúlt és a következő pillanatban máskában csüngtek az aranytallérok.

A csoda beteljesült?

Nem, mert váratlanul közbelépett az anyós című figura. És Faur megjárta, mert a bosszuálló anyós arra is képes volt, hogy elment a rendőrségre és csak annyit mondott:

— Kérem. Hiába mondja a vőm, hogy tud aranypénzt csinálni. Ne higgyenek neki, mert nem tud.

— Majd meglátjuk, — mondták a rendőrségen és másnap letartóztatták Faurt Beismerte, hogy a három agronomtól mintegy 120 ezer lejt előlegelet vett föl, valamint azt is, hogy apósát, Béres Jánost is berántotta az üzletbe 100 ezer lejt erejéig.

— Ugy kérem, hogy még békébe megmaradt néhány aranykoronám és ezt betettem a csodamasinába, amely látszólag ontotta magából.

És mikor az eseményteljes nap utolsó hangjai is elszálltak, már együtt ültek a zárkában: Faur a lókupec, a három meglőrt regáti agronom, a megszarolt após és az anyós, aki mindent tud. Azért ültek, mert megállapítást nyert, hogy mindannyian pénzt hamisítottak — de csalással.

Ennyi történt Szászvároson és a szép história most a dévai törvényszék előtt került nyilvánosságra. A penzhamisítók védelmét dr. Giurgiu János, a kiváló kolozsvári ügyvéd látja el. Ma kezdődött a törvényszéki tárgyalás a Szászváros pénzügyi fertőjéről. Ítélet csak holnapra várható. Középkori kaland és eklatáns példa arra, hogy a „plafont” csak a kormánynak szabad áttörni s nem pedig holmi hozzá nem értő agronomoknak. Még akkor sem, ha lókupecekkel szövetkeznek: ez szentencia.

s. m.

Hirdessen a Mai Világ-ban

A bukaresti ítélőtábla a kolozsvári református egyháznak visszaadta a bukaresti református iskola épületét

Az 50 milliót érő épületet feloldották a tíz éves zárlat alól — Még ebben az évben megnyitják az iskolát

(Bucuresti, okt. 4.) A bukaresti református iskola épületét, mely a kolozsvári református egyház tulajdonát képezi, tízéves pereskedés után a bukaresti ítélőtábla feloldotta a bírói zárlat alól és birtokba helyezte a kolozsvári református egyházat. Az 50 millió értékű gyönyörű iskolaépületet, amelyben 16 tanterem, 8 tanítói szoba és az eszperesi lakás van elhelyezve, 10 évvel ezelőtt szentesítette a törvények azzal indokolással, hogy az a budapesti református konvent tulajdona.

Akkor megfelebbzték a törvény-szék végzését és a felelvteli fórumok fel is oldották a zárlatot, de két hónap múlva ugyanazon az alapon megint zárlat alá helyezték.

Dr. Makkay Sándor kolozsvári református püspök megfelebbzte az újabb szentesítési végzést és a bukaresti ítélőtábla a mai napon letárgyalta a rég húzódo ügyet és elismerte a református egyház igazát. A tábla feloldotta a hatalmas értékű ingatlan komplexumot a zárlat alól és véglegesen birtokba helyezte a kolozsvári református egy-

házat. Az iskola épület visszaszerzéséért folyó harcban Makkay püspökön kívül Tökés Ernő bukaresti református esperesnek vannak nagy érdemei.

Most, hogy az iskolaépület visszakerült a református egyház birtokába, egy házi hatóságok az iskola nyilvánossági jogának engedélyezését szorgalmazzák és minden remény meg van arra, hogy még ez évben megnyissák a bukaresti református iskolát a tábbi döntés megnyugtatta az érdekelteket.

érzetét és emberi hitét. Ezért nem hogy sajnálom Önt, de ha irigykedni tudnék, irigyelném. Azt hiszem és remélem, hogy jól esik jelenlegi lelki állapotában az öregebbek elismerését és biztató hangját hallani. Csak bátran előre! Sok mindenünk volt eddig, amiből azonban csak igen kevés maradt meg. A helyzet rövidesen meg fog változni. Az államban uralkodó tényezővé emelkedik majd a jogállapot, polgári jogainkat tiszteletben fogják tartani és azok, akik az emberi jogokat lábbal fogják tiporni, szigorú büntetésben részesülnek majd.

Több hónapi távollétem után irok, erősen megrongált egészségem helyreállítása tette szükségessé hosszabb távolléteimet.

Szíves és büszke kézzorítással kívánok jó egészséget:

C. G. Costa Foru.

Aradiné nyilatkozata

A tárgyalás folyamán Chendi kapitány tanuvallozásában olyan nyilatkozatot tett, hogy Aradi Victor elvált felesége volt férje ellen vallott kihallgatása alkalmával. Aradiné erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot küldte be:

Tekintetes Szerkesztőség!

A keddi lapokból arról értesülök, hogy Chendi Carol szigurancabiztos olyan vallomást tett volt férjem ügyében a hadbírósnak előtt, mintha én neki volt férjem ellen adatokat, avagy információkat adtam volna. Saját reputációm érdekében leszegezem, hogy Chendi kapitány ur annak idején tényleg felkeresett és fenyegetésekkel igyekezett presszionálni arra, hogy volt férjem ellen valljak, de én érthető felháborodással utasítottam vissza. Soha, sehol, senki előtt volt férjemről, Aradi Victorról diffamáló kijelentéseket nem tettem és minden ezzel ellenkező állítás közönséges tendenciózus rágalmazás.

Amikor kérem levelem nyilvános ságra hozatalát, vagyok a tekintetes szerkesztőségnek kiváló tisztelettel:

Aradi E. Margit

Egy közismert kolozsvári orvoshadnagy a hadbírósnak előtt

(Cluj-Kolozsvár, október 4.) A kolozsvári hadbírósnak ma tárgyalta Krsicá orvoshadnagy ügyét, akit felelvtelőségével és megsértésével és alárendeltje bántalmazásával vádolt meg a hadbíró-ügyész.

A szimpatikus orvoshadnagy, kit úgy román, mint magyar társadalmi körökben egyaránt kedvelnek és mint igen szelíd ember ismeretes, ez év tavaszán együtt mulatott az Unió uccai Abrudán-féle vendéglőben Sicá adminisztrációs főhadnagy barátjával.

A két fiatal tiszt talán többet ivott valamivel a kellettnél és a bor hatása alatt a két jóbarát összetűzött. Vitakozni kezdtek előbb, majd a főhadnagy valami utasítást adott az orvoshadnagnak, amit az nem akart teljesíteni, azt állítván, hogy habár ő még hadnagy, az ő rangja tulajdonképpen mégis magasabb, mert egy éven belül megkapja az orvosi diplomát és akkor kapitánynak nevezik ki. A vita végül is veszekedéssé fajult, amibe Abrudán vendéglős is beleavatkozott.

Dr. Georgescu Mircea volt hadbíró-ügyész látja el a vádlott orvoshadnagy védelmét, akinek ügyét lapzártakor még tárgyalja a hadbírósnak.

Vukicsevics volt miniszterelnök ellen is megindult a vizsgálat Radics István meggyilkolása ügyében

A volt szerb miniszterelnök Radics és Pribicsevics fejét követelte

(Belgrád, okt. 4.) A zágrábi lapok mai számukban leközölték azt a levelet, amelyet Pantelije Jovoric, a Narodna Tribuna főszerkesztője június 9-én, a szkupstina gyilkosság előtt intézett Vukicsevics akkori miniszterelnökhez. Vukicsevics nyíltan kívánta, hogy a Narodna Tribuna felhagyjon az elvi harcokkal, — írja a nyíltlevél,

— és azt akarta, hogy követelje Radics és Pribicsevics fejét, mert a nemzet becsületén ejtett sérelmet csak vérrel lehet lemosni.

Jovoric főszerkesztő nem volt hajlandó a miniszterelnök kívánságát teljesíteni és visszautastotta a kérést.

A kompromittáló levél most a vizsgálóbíró kezébe került, aki kihallgatta

ez ügyben Jovoricot, aki mindenben megerősítette a levélben foglaltakat.

Politikai körökben azzal számolnak, hogy Vukicsevics ellen bevezetik a Radics gyilkosság ügyében a vizsgálót, mely ha megtörténik, a szerb radikális párt, amelynek Vukicsevics az elnöke, igen kellemetlen szituációba kerül.

A kommunista-per mai tárgyalásán a védelem elfogadhatatlannak minősítette Kereszturi Olteán Sándor vallomását

Costa Foru megleghangu levelet irt Müller Kálmán-nak, az Országos Szaktanács elnökének

(Cluj-Kolozsvár, október 4. A Mai Világ tud.) Egy napi szünetelés után ma délelőtti folytatták a kommunista-per hadbírósnak tárgyalását. A védelmet most egyelőre Keresztury Olteán Sándor a soknemzetiségű, ismert antiszemita vezér sulyosan terhelő vallomása foglalkoztatja, amit a védelem az elsőtől az utolsó szóig meg akar cáfolni.

A tárgyaláson elsőnek dr. Lázár Aurel beszélt és rámutatott arra, hogy Keresztury vallomása hemzseg a legképtelenebb valótlanságoktól. Nem igaz, hogy azért vált volna meg a nemzeti parasztpárttól betöltött titkári állásától, mert politikai nézetei nem egyeztek a párt politikájával, hanem mert a pénzekkel nem tudott elszámolni.

Lázár dr.: Kijelentem, hogy a vádlottak nemzeti szempontból mind értékesebbek Kereszturinál, kinek jellemét csak akkor lehetne valójában megrajzolni, ha kémkedési perének aktáit előhozatná a hadbírósnak.

Ezután egy aktát prezentál, amelyen Keresztury sajátkezű aláírása szerepel és amely vallomásával ellentétben azt igazolja, hogy a nemzeti parasztpárt nagyváradi csoportja igenis

képviselőivel, így többek között dr. Rozványfal is. Rámutat arra, hogy a tanu vádiratot mondott, ő, aki ma is aktív kémszolgálatot teljesít. Beszédének végén kéri újabb tanu beidézését.

Ezután Paraschivescu védő emelkedik szólásra és rámutat arra, hogy egy eskü alatt valló tanunak nem áll jogában újabb tanukat beidézni vallomása igaz voltának bizonyítására. Kéri a hadbírósnak, hogy idéztesse meg a kért tanukat, hogy összerombolhassák azt a légvárból készült vádat, amit a kétes jellemű Keresztury Olteán Sándor épített fel őszinte és igazságnak megfelelő tanuvallozás helyett.

Lapunk zártakor Negulescu kapitány, hadbírósnak ügyész replikázik a védelem megjegyzéseire.

Costa Foru levele

A tegnapi nap folyamán megleghangu levelet kapott Müller Kálmán országos szaktanács elnök Costa Forutól, az Emberi Jogok Ligájának romániai főtitkártól, amelyben a folyamatban levő monstrepörrel kapcsolatban további kitérőre buzdítja Müllert.

A kiváló publicista és humanista

Müller Kálmánhoz intézet levele a következőképp hangzik:

Az Onnel való ismeretségem kellemes élmény volt számomra nézve. Energikus ember, öntudatos polgár, aki tudja kötelességét és mindenkori hivatásának magaslatán áll. Ezek miatt az emberi tulajdonságok és magasztos jelleme miatt kánhozottat arra, hogy az üldözöttekből, amelyeknek alapjait magam is nagyon jól ismerem, kivegy a részét. A törvényes rendszer megadta volna nekem a lehetőséget, hogy bajában segítségem legyek, ezt azonban sajnós, nem használhattam ki annak a rendszernek az anarchisztikus berendezkedése miatt, amelyben mindannyian benneélték. Az Emberi Jogok Ligájának romániai csoportját teljesen szétzillesztették, annak ténykedését pedig államellenesnek, a kormány érdekeivel ellentétben állónak és szubverzívnek minősítették azzal, hogy a „bünösök“ a diktatura, illetve a polgári jogok tagadása mögé húzódnak és nem pedig a legalitás princípiumait tartják magukra nézve elfogadhatóknak. A jóknak és igazságosoknak üldözöttek elszorítására a kistestektől igazán felmagasztosító kitérőtetés. A múlt és a jelen szemvedésében Ön is a mártíromság nemes püszösztájjára emelkedett.

A magam részéről teljes szívből szerencsét kívánok Önnek és látom, hogy szenvedéséért megfogja kapni a méltó elégtételt. Tudom azt, hogy az újabb üldözöttek nem fogják erejében megtörni, nem fogják megfélemlíteni, mert Ön ellen fog állni és a megpróbáltatásokban megacélozza ön-

URANIA-MOZGÓ SZENZACIOS PREMIER!
SÁMSON
 (Luciano Albertini) közkedvelt művész legújabb filme
Emberélet veszélyben
 Megható dráma 8 felvonásban. Izgalmas jelenetek. Monopol Filmcentral

A semmitűzők tárgyalta Roata mérnök Kolozsvár város ellen indított sok millió keresetét

(Cluj-Kolozsvár, okt. 4.) Roata mérnök, volt villanyüzemi igazgató és Kolozsvár városa között folyó sok millió forintos utolsó fázisához érkezett el. Roata, annak idején, hogy a városi tanács elmozdította állásából, pert indított a város ellen és 7 millió lej kártérítést követelt. A járásbírósgon megtartott tárgyaláson a város igazolta, hogy Roata minden szakértelem híján volt és súlyos károkat okozott az üzemenél, de a bíróság ennek ellenére megítélte Roatának a 7 milliót. A városi tanács megfélembreztette a marasztaló ítéletet, mire a törvényszék megsemmisítette az ítéletet és arra utasította a járásbírósgot, hogy újból tárgyalja a pert.

A második tárgyaláson a járásbírósg 3 és félmilliót ítél meg Roatának. A város újabb felelőssége a törvényszék elutasította Roata keresetét és az ítéletét is a városnak adott igazat.

Roata felelőssége folytán az ügy a semmitűzők elé került, hol a héten fogják tárgyalni az ügyet. Időközben a város perkiöltségei közel negydmillióra szaporodtak és habár a pert a semmitűzőknél is meg fogja nyerni, a költségeket nem tudja majd behajtani Roatán, mert a volt villanyigazgató ingatlanait felesége nevére íratta. Dr. Pop Dénes városi főügyész ma délelőtt elutazott Bukarestbe, hogy a várost a tárgyaláson képviselje.

Ugyanazon vádakka, három feltűnően különböző ítéletet hozott a hadbírósg

Három szökött katonát 20—20 évi kényszermunkára ítélték, egy amnesztiát kapott és egyet pedig felmentett a hadbírósg

(Bucaresti, okt. 4. A Mai Világ tudósítójától.) A II. hadtest hadbírósga tegnap öt szökött katonára ügyben hozott ítéletet, akik ellen egyforma súlyos vádat emelt a hadbíró-ügyész. Mind az öt katonát ugyanegy időben elkövetett és hasonló körülmények között történt, háboruban az ellenséges területre való szökésért helyezték vád alá.

Az első vádlott Gheorghe Stefan volt, aki a brailai hadkiegészítő parancsnokság kötelékéből szökött meg a háború idején. A vádlott nem volt jelen a tárgyaláson és így a hadbírósg pár pernyi tárgyalás után ítélkezett. A szökött katonát

in contumaciam 20 évi kényszermunkára ítélték.

Dragomia Penait a 3-ik tüzérezred közlegényére került ezután a sor, aki ellen ugyanazon vádat emelte az ügyész.

Huszévi kényszermunkára ítélték.

Demian Demian közlegényt, ki a brailai hadkiegészítő parancsnokságtól szökött meg a háboruban szintén huszévi kényszermunkára ítélték.

A következő vádlott Avram Eugen közlegény, kit szintén háborus szökéssel vádol az ügyész. Hosszas tárgyalás után kiderül, hogy tette amnesztiára alá esik és így megszabadult a fenyegető 20 évi kényszermunkától.

Utoljára Ivan Filip közlegény ügyét tárgyalta a hadbírósg, akit

négy társához hasonlóan szintén háborubar elkövetett szökéssel vádol az ügyész. A vádat ugy ellene, mint a többi vádlott ellen névtelen feljelentés alapján emelte az ügyész. Ivan Fülöpnek sikerült bebiztosítani a vád alaptalanságát, melynek következtében a hadbírósg felmentő ítéletet hozott.

HÖLGYEIM! Szenszációs olesó árban szerozhetik be a legujabb divatu kalapokat
»IDEAL« KALAPSZALON
 Cluj, Str. Regele Ferdinand 8. (volt Wesselényi-utca)

Franciaországban kormányintézkedéssel megszüntetik a baksisrendszert

Az „Universul“ azt mondja, hogy Romániában sem ártana...

(Cluj-Kolozsvár, okt. 4. A Mai Világ tudósítójától.) A kormányparti Universulból vesszük azt a hírt, hogy Franciaországban kormányintézkedéssel megszüntetik a baksisrendszert. Justin Gorard, volt francia miniszter egy európai ankétot csinált a baksisról. Megállapította, hogy Belgiumban, Angliában, Olasz- és Németországban, továbbá Svájcban a baksist csak elgáncsiadták.

Németországban, kivéve Bajórszágot és Württembergot, a munkás egy bizonyos minimális garantált százalékot kapott. Ha ez a százalék túl kicsi volt, a munkaadó baksissal egészítette ki. Kőlaben és környékén a baksist a szokás már egészen törvényesítette.

Belgiumban általában a százalék helyettesítette a baksist.

A százalék általában a számla értékének 10 százalékát tette ki. Néha azonban elérték az összeg 15 százalékát és különösen Németország egyes szállodáiban és éttermeiben az összeg 25 százalékáig is emelkedtek.

Godart szemátor a parlament elé vitt javaslatában kifejti, hogy igen is törvényileg kell szabályozni a baksis kérdését, mert úgy a munkaadók részéről, — kik visszatartják a befolyó összeget — mint a felszolgálók részéről — kik magasabb százalékot számítanak fel — visszaélés történik.

A baksis tehát nem fog eltűnni Franciaországban sem, sőt belekerül a törvényes jogok közé.

Ezek után miért nem szabályozzák a politikai életben is a baksisrendszert — kérde a cikkíró.

Katasztrófális eredménnyel végződtek a kolozsvári magyar diákok érettségi vizsgái

Kilencvennyolc érettségire jelentkező kisebbségi diák közül huszonnégynek sikerült keresztülni Angheliescu akadályain

(Cluj-Kolozsvár, okt. 4.) A kolozsvári második számú érettségi bizottság tegnap délelőtt hirdette ki az érettségi vizsgálatok eredményeit, melyek nem csak a diákokat és a szülőket, hanem a komoly tanügyi szakembereket is megdöbbentették. Eanála a bizottságnál, amely Spatu kolozsvári egyetemi tanár elnökelete alatt működött, a kolozsvári katolikus, a református fiú- és leánygimnáziumok, a Marianum, az unitárius kollégium és a beszercei luteránus gimnázium növendékei vizgáltak.

Kilencvennyolc kisebbségi, — nagyrészt magyar — diák jelentkezett vizs-

gára, akik közül az írásbeli vizsgálatot ötvenhárom diák tette le eredményesen.

Az írásbeli vizsgák eredménye, amely körülbelül

45 százalékos bukási arányszámnak felelt meg,

megdöbbentést keltett már, de a szülők és a tanügyi szakemberek mégis abban reménykedtek, hogy azok a diákok, kik keresztülni estek az írásbeli érettségi szigorú rostálásánál, minden körülmények között megállják helyüket a szóbeli érettségim és biztos sikerrel teszik le vizsgáikat. A szóbeli érettségi

PAPP & FELSZEGI

Kolozsvár
 a legelőgánsabb
 uri divatárúházában megérkeztek
 az olasz Borsalino, angol és francia kalap
 külföldi esésgek, ugyszintén a nyugati fővárosok férfidivat-
 aosságai, női és férfi k ziyükülönlegességek
 nagy választékban kaphatók

FŐTÉR 14. (ERICA-CIPÓÁRUHÁZ MELLETT)

Képes Krónika

Budapest legszebb és legolcsóbb mélynyomású hetilapja. Kapható Románia minden lapárusánál. Csak 20 lej.

ségire eljutott ötvenhárom diák közül huszonnégynek sikerült keresztülni Angheliescu miniszter akadályain és huszonkilenc diák elbukott a vizsgán, ami közel hatvanszázalékos bukási arányszám.

Egy héttel ezelőtt még kilencvennyolc diák remélte, hogy megnyílik az egyetem kapuja. Közben Angheliescu miniszter új nyilatkozott, hogy a kisebbségi diákok előnyösebb helyzetben vannak a román diákok felett. Hetvennégy diák letört reménytelenül más pályát fog keresni az egyetemi tanulmányok helyett. Talán ezt gondolta Angheliescu miniszter új előnynek.

A vasut kapja meg az autóbusz járatok monopoliumát

Szigoru intézkedésekat tartalmaz az új törvénytervezet az utasok életének és podgyászainak biztosítására

(Bukarest, október 4.) Annak idején megírta a Mai Világ, hogy a közmunkaügyi minisztériummal közlekedésügyi minisztériummal egyetemben elkészítette az autóbuszok forgalmi törvényének tervezetét és részletesen ismertették annak szövegét. A tervezet, melyet annak idején Chiriceanu, a C.F.R. jogügyi osztályának főnöke készített, időközben fontos módosításokon ment keresztül.

Az új törvénytervezet, amely jövő hónap elején kerül a parlament elé, az eddigi rendszert megváltoztatva,

a posta helyett a vasutnak biztosítja az autóbuszszállítmányok és utasszállítás koncessziójának a monopoliumát,

ami annyival is érdekesebb, mert az autóbuszokat a konkurens intézmény felügyelete alá helyezték.

A C.F.R. monopoliumától eltekintve, az új törvénytervezet több tényleg üdvös és a közönség előnyére szolgáló intézkedést is tartalmaz, amelyek elsősorban az utasok életbiztonságát és a szállítmányok biztonságát vannak hivatva előmozdítani.

A törvény ezen része annyival is inkább megnyugtató, mert a jelenben az autóbuszok minden ellenőrzés nélkül közlekedtek az országuton és nap-nap után számos szerencsétlenség történt az ellenőrzés hiánya miatt. Tény az, hogy az eddigi szerencsétlenségek következtében nemesak az autóbuszok rozoga állapota, hanem a rossz utak is nagy szerepet játszottak és nagy hibája a törvénytervezetnek, hogy nem tartalmaz súlyos büntető szankciókat azok ellen, akiknek hibájából az utak tönkremennek és így közvetve számos szerencsétlenségnek voltak előidézői.

A BUDAPESTI TOLNAI VILÁGLAPJA

minden számához egy keménykötésű

teljes regény ingyen!

Ara 40 lej

H I R E K

— Titulescu miatt javasolták, hogy a román-magyar tárgyalások színhelye Nizza legyen. Bukarestből jelentik: A Curentul szerint Titulescutól érkezett hírek úgy szólnak, hogy a volt külügyminiszter október végén hazatér Bukarestbe. A lap úgy tudja, hogy a miniszterelnök azt szeretné, ha Titulescu résztvenne a román-magyar vegyesbizottság munkájában, mert legjobban ismeri az optans-ügyet. Épp az ő személyére való tekintettel javasolta a román delegáció Nizzát a tárgyalások színhelyéül. Még nem tudni, elfogadta-e Titulescu ezt a megbízást.

— Időjárás. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint nappal emelkedő hőmérsékletű derült időjárás várható. Éjjel nagyon hideg a hőmérséklet és sok helyen fagyott.

— A szovjet csatlakozott a Kellog-paktrhoz. Washingtonból jelentik: A francia nagykövet átnyújtotta az Egyesült Államok külügyi hivatalában a szovjetkormány jegyzékét, amely szerint a szovjet csatlakozik a Kellog-féle háborúellenes paktumához.

— Nemzetgyalázásért egy évi börtön. Bukarestből jelentik: A VI. hadtest hadbírósa ma ítélezett Brocard Theodor bukaresti magánzó felett, ki egyszer igen felindult állapotban egyik hivatalban annak a véleményének adott kifejezést, hogy ez az ország a vadállatok hazája. A hivatalnokok feljelentették a dühös magánzót, aki ellen a katonai ügyész nemzetgyalázás miatt emelt vádat. A hadbírósa egy évi börtönre és 5000 lej pénzbüntetésre ítélt Brocard Theodort, aki a tárgyaláson nem jelent meg.

— Fékholtza verte a rendőrt az üldözött betörő. Bukarestből jelentik: Istiuc Jon, Tica Constantin és Várlan Todor rendőrök Bătăca Mihály közismert betörőt üldözték. Istiuc Jon rendőr utolérte a betörőt, aki szembe fordult üldözőjével és egy hatalmas kővel úgy verte azt fejbe, hogy azonnal összeesett. A betörő azután rátérdelt az eszméletlenül heverő rendőrré és a kővel tovább ütötte a fejét, míg a másik két rendőr a helyszínre érkezett. A veszedelmes betörő ekkor revolvért rántott és lövöldözni kezdett a rendőrökre, akik szüntelen fegyvertízzel feleltek a revolvértámadásra. Az üldözött betörőnek végül sikerült elmenekülni az öt üldöző rendőrök elől.

— Anglia fejleszti a légi flottáját. Párisból jelentik: A párisi reggeli lapok szerint La Cierva, az autópilóroskop repülőgép feltalálója, szabadalmát felajánlta a francia kormánynak. Miután a feltaláló a francia kormánnyal nem tudott megegyezni, találmányát eladta az angol kormánynak. Ugyanakkor az angolok vették meg Carel Papolio eszt feltaláló találmányát, amelynek segítségével a hang után megállapítható a repülőgép helye és mozgás iránya.

— A magyar királyi dohányjövédék esereviszonyt létesített az olasz dohányjövédékkel. A magyar királyi dohányjövédék esereviszonyt létesített az olasz dohányjövédékkel. A magyar jövédék szivarokat szállít Olaszországba, melynek ellenében az olasz dohányjövédék szivarokat, illetve cigarettákat ad esérébe.

Csendőrökkel akartak kilakoltatni egy állami szemklinikát, hogy belgyógyászati klinikát rendezzenek be a helyiségben

A régi és az új kórházzsémélyzet véres verekedést rendezett a kórház épületéért való harcban

(Bucuresti, október 4. Saját tud.) Botrányos jelenetek sorozata játszódott le tegnap a kisenevi állami szemklinikában, amelyet dr. Barhudarw beszarábiai orvos vezet. A kórházigazgatónál tegnap megjelent egy dr. Ghica nevű orvos egy rendőrkapitány, több csendőr és rendőr kíséretében és felszólította, hogy adja át rögtön a kórházépületet, miután a közegészségügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy a kórházban belgyógyászati klinikát kell berendezni, aminek ő az igazgatófőorvosa. A szemklinikai főorvosa a rendelet felmutatását követelte, de ezt dr. Ghica nem tudta felmutatni, hanem azt állította, hogy a rendelet az egészségügyi felügyelőségen van.

Mialatt a két orvos között izgatott hangú tárgyalások folytak, megjelent

— Bányászkongresszust tartanak október 7-én Kolozsvárt. A Romániai Bányamunkások Szövetsége október 7-én tartja meg kongresszusát a kolozsvári Építőmunkások otthonában. A kongresszuson szóvá teszik a romániai bányászok nyomorúságos helyzetét.

— Rádióforgalom Anglia és Ausztrália között. Londonból jelentik: Brown ausztráliai postaügyi miniszter bejelentette, hogy 1930 január elsejétől kezdődően rendszeres rádiótelefon-forgalom indul meg Ausztrália és Anglia között.

Megérkezett

— Tunney borvilágbajnok esküvője. Romából jelentik: Tunney, a boxolás világbajnoka Romában megesküdött Mary Landerrel és utána Felsőolaszországba utazott nászutra.

— Az autobus szerencsétlenség után megszökött a soffőr. Gyulafehérvárról jelentik: Az Abrud-Zalatna és Gyulafehérvár között közlekedő 219. A. I. jelzésű autóbust sulyos szerencsétlenség érte Abrud és Zalatna között. Az autó féktörés következtében egy szakadékba zuhant és felborult. A soffőr, Nagy Béla, csodálatos módon sérülés nélkül megúszta, de az utasok közül hárman sulyos sebesüléseket szenvedtek. A soffőr a szerencsétlenség megtörténte után megszökött.

*Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy könyvkötészetemet a Kötő-ucca 2. szám alól a volt Deák Ferenc-ucca 24. szám alá helyeztem át, továbbra is a szíves pártfoásukat kérem.

Krisztorian János
könyvkötő.

— Megnyílt a Román Opera. Tegnap este volt a Román Opera ünnepélyes kapunyitása. A megnyitó díszelőadásán jelen voltak a hatóságok képviselői és a város színe-java. Az idei szezon az „Orfeus” című opera bemutatásával nyitották meg. A vezető szerepeket Lia Pop, F. Dobranskaie és E. Solovieva énekelte. A megnyitó előadás mindenben elsőrangú élvezetet nyújtott. A színházat zsúfolásig megtöltötte a zenét kedvelő közönség.

a kórház előtt több társzeker és dr. Ghica kórházzsémélyzete megkezdte a belgyógyászati klinika berendezésének lerakását. Időközben a csendőrök kiürítették a kórház első emeletét. A szemklinikai főorvosa erre a főügyészhez fordult segítségért, aki elrendelte a kórház kilakoltatásának felfüggesztését.

A főügyész eltávozása után a belgyógyászati klinika zsémélyzete erőszakkal beköltözött az épület első emeletére, amit a szemklinikai zsémélyzete megakart akadályozni. A két klinika zsémélyzete formális csatát vívott egymással a kórház folyosóján és a legbotrányosabb jelenetek játszódtak le a betegek őszinte megdöbbenésére.

A véres csata befejeztével a két főorvos kölcsönösen fejelentést tett a hadbírósnak.

— Sztrájkolnak az antwerpeni petróleum-munkások. Antwerpenből jelenti a Havas-iroda: A városi petróleumtelep sztrájkba lépett. Attól tartanak, hogy a sztrájk a petróleum- és benzinszakma valamennyi vállalatára áttérjed.

— Hatmilliót meghaladja New York lakossága. New Yorkból jelentik: A legutóbbi statisztikai megállapítások szerint New York lakossága meghaladja a hatmilliót. A bejelentő-hivatal adatai szerint a legnagyobb világváros lakóinak száma 6,017,000.

— Belgrád Szerajevón át vasutat kapott az Adriához. Belgrádból jelentik: A belgrád-obrenovaci újonnan épült kétsínű keskenyvágányú vasutvonalat, amely negyven kilométer hosszúságú, vasár-

az Edison-filmszínházban

nap adták át ünnepélyesen a forgalomnak. Ebből az alkalomból négy miniszter érkezett Obrenovára, ahol ünnepi fogadtatást rendeztek számukra. A miniszterek beszédekben hangsúlyozták ennek a vasutvonalnak fontosságát, mint-hogy a szerb főváros ezáltal közvetlen keskenyvágányú összeköttetést nyer egészen Raguzáig, úgy-hogy a jövőben az adriai partok és Belgrád között a forgalmat átrakodás nélkül lehet lebonyolítani.

— Egy tolvaj kolozsvári borbélyinas revolverrel támadt a járőrekre. Borbély István kolozsvári borbélyinas tegnap ellopott gazdájától 2500 lejt és a pénzen revolvért vásárolt. A felfegyverzett inasgyerek először Aszta-lossy János kereskedőt próbálta kirabolni, akire rá is lőtt. A golyók nem találtak és a gyerek elmenekült. A Calea Victorian Brunner János cipész megakarta fogni a revolveres menekült, aki őt is le akarta löni. Mielőtt az inas elszökött volna a revolvért, Brunner megfogta a kezét és mialatt dulakodtak, a fegyver elsült és a golyó az inasgyerek lágyékába fúródott, akit a rendőrség sulyos sebével a sebészeti klinikára szállított.

100.000 lej jutalom annak, aki bebizonyítja, hogy jobb és olcsóbb paplant, párnát, huzatot kaphat valahol, mint a

Record-paplanárúházban

Cluj-Kolozsvár, Strada Vlăduță (volt Bolyai-ucca)

— A MAI MINISZTERTANÁCS TÁRGYALJA A KISEBBSÉGI STATUTUMOT. A mai minisztertanács a kisebbséggel foglalkozni, majd a kisebbségi statutumot veszi tárgyalás alá.

— Megkezdődnek a román-német gazdasági tárgyalások. Bukarestből jelentik: Raileanu mérnök, a CFR vezérigazgatójának delegátusként Berlinbe utazott a román-német gazdasági tárgyalásokra.

— Meghosszabbították a petróleum-panamisták vizsgálati fogságát. Bukarestből jelentik: A törvényszék megcsoportja vizsgálati fogságának meghosszabbítását újabb 30 napra, miután az ügyész rámutatott arra, hogy a vizsgálat még nincs befejezve.

Ma már a pontosság és a megbízhatóság szimbóluma a

WATERMANN

töltőtoll. Nincs vele baj, tartós, elegáns, finom, egyszerű az a világhírű

töltőtoll

amelynek régtől ismerik. Szívesen vett és örömmel adott

ajándék

részletre is megkaphatja

LEPAGE-TOLL

CLUJ. Kérjen részletes ajánlatot.

Semlyen Tivadarné Mensendieck rendszerű es ritmikus tornakurzusait október 1-én megkezdte. Jelentkezni lehet lakásán, Str. Saguna (Bartha M. ucca) 22.

Korda Máriaival a Rabszolga-királynő
3 órás előadások

— Lopásért ítélték el egy továbbszolgálati altisztet. A kolozsvári hadbírósa ma tárgyalta Palada csendőr továbbszolgálati szakaszvezető bűnyűjét. A vádirat szerint Palada csendőrszakaszvezető, aki a nagyváradi csendőraltiszti iskola növendéke volt, félreértette hivatását és annak éppen ellenkezőjét, a lopást gyakorolta. A megtévedt csendőr feltörte katonatársai katonaládáit és azokból különböző tárgyakat ellopott. A károsult csendőrök figyelni kezdték Palada csendőrszakaszvezetőt, akire a gyanú ráterleődött és egy vasárnap délután sikerült a lopáson rajtaérni. A hadbírósa bebizonyítottan vette a vád állításait és a tolvaj csendőrt egy évi börtönre ítélte.

A MAI VILÁG BEGÉNYE

Az álarcos maffia

Octave de Brunner

(4)

Jules egy jólnevelt inas komoly eleganciájával engedte be az urakat Goncourt közjegyző lepecsételt lakásába. Elöl ment Páris rendőrprefektusa, utána a kerület detektivfőnöke és egy simaarcu, energikus arckifejezésű ur, akinek szemei érdeklődve nézegettek a környezetet.

— Valami újságíró már megint, az ördögbe is, — mormolta magában Jules, aki szeretett volna már is tullelni a kényelmetlen viziten.

— Ön most lemegy a főbejárathoz — fordult energikusan a prefektus a szolgálóhoz — és senkit be nem ereszt és el nem mozdul az ajtóól. Megértett?

Az inas némán mélyen meghajolt. — Sulyt helyezek ugyanis arra, hogy mindnyájan meggyőződünk — fordult a prefektus a detektivfőnök felé — Goncourt közjegyző öngyilkosságának körülményeiről. Azóta nem járt senki itt, amióta felfedezték a tegnapi? — Nem, uram, — felelte Jules halak és tiszteletteljesen. — A kerületi kapitány ur vette fel a jegyzőkönyvet, a holttestet elszállították és aztán a lakást lezárlák.

— Hol hallgatta ki magukat a kapitány ur? — kérdezte most a detektivfőnök.

— A szomszédos szalonban, — mutatott Jules a folyosón szemközt fekvő ajtóra.

— Jól van, elmehet. — intett most a prefektus. — Uram, ha Önöknek is úgy tetszik...

Mindhárman beléptek a nyitott ajtón a tragikus szobába, míg Jules lassan haladt lefelé a lépcsőn, hogy a rendelkezéseknek eleget tegyen.

Bulver hirtelen meglevenedett és mint egy pompás kopó, szinte négyzetméterről négyzetméterre kutatta át a szobát, minden eredmény nélkül. Minden jele az öngyilkosság mellett valott. A másik kettő kis kárörömmel nézte erőfeszítéseit. A mesterdetektív a néhai közjegyző hatalmas vasszekrényét vizsgálta.

— Ime, egy nagyklientélájú közjegyző trezórija, — mormolta — valóságos banképület...

— Már megállapítottuk, hogy Goncourt a fontosabb aktáit itt tartotta, az ágya mellett vasszekrényben, — mondotta a prefektus. Ime, a kulcsok...

A mesterdetektív szeme megvillant. — Megengedi?

— Kérem, tessék, belátása szerint...

A jelszóra nyíló kassza zárja zajtalanul pattant és a vastag vasajtó kitárlt. Számtalan vassiók kazettája vált láthatóvá.

— Ime a lajstrom, ahogyan az elhunyt íthagyta... — előzékenykedett a prefektus. Ezek itt perek, emezek adás-vétel ügyletek, ez a külön rész a magánosok kisebb letétjeit őrzi, itt a hagyatéki ügyek okiratai vannak...

— Hagyatéki ügyek, mondja Ön?... — figyelt fel a nagy detektív. — Nos,

lássuk Lebrun de Vivencourt bárónó dossiáját... Valóban kíváncsi vagyok végre is... Hogyan is hívták a szerencsés örökösöt?...

— Valami Tovairy... Thomáry... nem, az ördögbe is: Thoméry!... Valami szegény rokon volt, amint a végrendeletben olvasták, el is utazott rögtön a pénzzel, amint hallom, Amerikába...

— Érdekes, — mondotta élesen a detektív — a bevándorlási iroda adatai szerint ilyenü ember egyáltalán nem érkezett meg Amerika földjére az utolsó négy év alatt, amint érdeklődésemre voltak szivesek közölni velem... Ime.

A bevándorlási iroda értesítőjét mutatta föl a hitetlenkedő rendőrfőnöknek.

— Hiszi Ön, ha bármily baleset is érte volna ezt a szerencsés örökösöt, nem írták volna meg a lapok. New Yorkban két riporter is várta embe-rünket, aki azonban nem lépett ki Ellis Izlandon... Miért?

— Mert...

Mert nem is ült fel a hajóra, uraim. Node lássuk a dossiét. A detektivfőnök ur talán lesz szives figyelemmel kísérni a dossié listáját, míg én az iratokat nézem át: így egy ügydarab sem kerülheti el a figyelmerget... Nemde??...

A rendőrprefektus, aki elgondolkozva állott, most megszólalt:

— Szóval Ön, kedves Bulver, úgy véli, hogy ez a Thoméry jelenleg is a kontinensen tartózkodik. — kérdezte.

— Igen... — mormolta a detektív szórakozottan míg ujjai gépiesen forgatták át az aktákat, mialatt a detektivfőnök olvasta a listát.

— No és: mit következtet Ön ebből?... Utóvégre szabad ott tartózkodnia, ahol jól esik neki, nemde...

— Node másfélmillió frankkal mégsem mászkálhat olyan csöndesen...

A prefektus mosolygott:

— Kedves mester, holnap megmondhatom Önnek, hogy hol tartózkodik ez a Thoméry, ha annyira érdekl: sőt az utóbbi hat hónapot is mellékelhetem hozzá, hiszen távirónk kitűnően működik.

A mesterdetektív felemelkedett az iratok közül.

— Főlöleges, — mondotta röviden — én már most is megmondhatom. Thoméry, vagy az az ember, aki ezt a nevet vette föl, tegnapelőtt este Párisban tartózkodott és huzamosabb időig vizitelt a szerencsétlen Goncourtnál. Ebből az alkalomból jónak látta magához venni mindazt, ami őt leleplezhette volna, ha valaki érdeklődni találna utólagosan a de Vivencourt bárónó homályos és váratlan fordulatú hagyatéki ügye iránt: így első sorban a döntő okiratot, az őt lila pecséttel ellátott végrendelet. Eleget várt rá, igaz: majdnem másfél évet, de ismerte emberét is, a közjegyző pontosságát,

aki tíz évig őrzött minden ügyiratot. Ugy látszik, nem juthatott másként hozzá, csak a szerencsétlen ember élete árán és...

A két párisi magasrangú rendőr izgatottan esett neki a dossiának, valóban, a nagy mesterdetektív igazat mondott: a lila pecsételés végrendelet nyomtalanul eltűnt.

— Uram, — mondotta izgatottan a rendőrprefektus — úgy látszik, ebben a fatális ügyben Önnek van igaza. Rendelkezésére állunk.

Negyedórával később a három tisztviselő hallgatva hagyta el a villát. Jules kissé bóbiskolni látszott az előcsarnokban, hova rendelték, de éppoly udvariánosan nyitott most is ajtót. A prefektusi autó zajtalanul kanyarodott elő, majd rohanva vágott neki az utnak.

V.

A FŐNÖK REJTEKÉN

— Egész bandával állhatunk szemben, — magyarázta a detektív — nagy óvatossággal kell eljárunk, ezt beláthatja Ön is, prefektus ur. Julesból sikerült annyit kivennem, hogy a rejtélyes, Főnök amely előttünk is tulajdonképpen ismertlen személyiség, ebben a szajnaparti kis kocsmában szokta minden szerdán éjjel utasításait megadni, ha valóban eljő. Feltétlen engedelmességet követel, de a közös zsákmány felosztásában sem fukar...

Ez a beszélgetés másfél héttel később folyt le egy háziszolga kinézésű ember és egy közrendű között Páris egyik hírhedt negyedében, este 11 óra felé. Bulver az első határozott nyom felfedezése után, amely előzőleg megalkotott elméletét frapránsan igazolta, mint a szomszéd ház bretagnei szolgálója, Jules barátságát nyerte meg, aki végre is könnyített lelkiismeretén az egyik estén, amikor barátságosan borozgattak a közeli kis kocsmában. Sőt még ő is vitte el új bizalmasát „Varju anyó kunyhójába”, ahol ugyan jobb bort nem talált az áruház detektív, de annál érdekesebb alakokat, akik minden este rendszeren összegyűltek. A titokzatos Thomérynek nem sikerült közelebb nyomára akadni: a rejtélyes Főnök, aki fekete trikója bandája élen büntetlenül garázdálkodott, mindeddig ismeretlen maradt a detektív előtt is. Jules volt a második véletlen és szerencsés nyom, amelyet követelhetett és ezért határozta el, hogy a Varju anyó hírhedt kunyhóját ma este körülzárják.

— Mindenben tehát a megbeszélésünk szerint intézkedjék, prefektus ur. — bucsuzott a mesterdetektív. Én megpróbálok a szeme közé nézni ennek a rejtélyes vezérnek, aztán történjék úgy, ahogy a sors hozza magával... Beláthatja, ez a nagy nyomozó eddig is segítségünkre volt...

Elváltak. A rendőr lassu léptekkel, kissé lődörögve indult el a kis rozszulvilágított uccán, míg a háziszolga sietős léptekkel ugrott fel egy éppen arrahaladó autóbuszra. Jules várta már.

— Nos?...

— A fene egye meg a vén disznóját. — káromkodott a háziszolga, jóízű bretagnei kiejtéssel — már azt hittem, soha se fekszik le.

Beszélgetve indultak el a „Varju anyó kunyhója” felé.

— Mondd, Jules, hiszen egy vidékről valók vagyunk, felvesztek végre engem is?... — kérdezte suttogva a háziszolga.

— Ne jártasd a szád, — mordult rá amaz, miközben hirtelen szétpislantott a környéken, mely történetesen csendes volt — a fejedbe rágtam már elégszer, hogy ha megfeszülisz is, életted csak a főnök dönthet... Mindenestre le kell szoknod erről az ostoba szószátyárságról: akkor aztán szépen kereshetsz... Engem is úgy szedett fel ez előtt másfél éve: nagyon rossz borbó voltam, tudod és hát csak egy nőt vittünk az egyik házból a másikba, ötszáz frankot kaptunk fejünként, mind a haton...

Az ivóban, Varju anyó kunyhójában, alig lézengtek ezen az estén: korán is volt még, az igaz, de kissé feltűnt ez a nagy csend a belépőknek is.

— Leveléd érkezett, — vigyorgott Varju anyó Julesre és egy boritékot nyújtott át neki, amit az feltépett. Az áruház Bulver ezalatt szemlét tartott a bizalomkeltőnek egyáltalán nem nevezhető helyiségben, amelynek egy magas lejárata ajtaja és egy keskeny pinceablaka volt, amely az uccára nyílt. Maga a helység rendkívül nagy terjedelmű, egyetlen egy teremből látszott állanál elől a sötétessel, mindenfelé pedig piszkos linoleum terítés asztalokkal, amelyek hátul már felhalmályba veszttek el.

— Bizonyosan van valami titkos ajtó, — gondolta magában a detektív — hisz ez a Thoméry sokkal ravaszabb gazfickó, semmint egy ilyen egérfogóba utasítaná jólszervezett bandáját...

Jules befejezte a levél olvasását és szívélyes hangon fordult felé:

— Szerencséd van, lökötő, — vigyorgott a mesterdetektív szeme közé, amitől annak a hideg futott végig egy pillanatra a hátán — a főnök írja, hogy ma este egy rendkívüli ügyet kell megbeszélni, tehát itt lesz a szokott időben...

— Hát az mi, — mimelte a bambát a detektív.

— Majd meglátod, — nevetett kedélyesen amaz. — Sokat kell még csiszolódnod, öreg fiu, hogy egy kicsikét könnyebben forogjon az agyad... Na, Varju anyó, abból a jó burgundiából hozhat.

Letelepedtek az asztalok egyike mellé a helység hátsó jobbsarkában. A detektív jólesően simogatta kis szőke bajuszát, amit már másfél hete viselt, ezuttal azért, hogy meggyőződjék, nincs vele semmi baj. A maszkja kifogástalan volt és a hajusz pompásan állt, akár egy igazi bretagnei bajusz. Jules egy könnyű jasszkuplét dudogatva töltött és ittak is, mint akiknek más dolguk nincsen. A lokál is kezdett benépesedni: az éjjeli Páris söpredéke az uccai lányok, virágárosok tipikus alakjai népesítették be csakhamar az asztalokat.

— Érthetetlen, — gondolta magában a detektív — hogy a banda tagjai még késnek: nem jöttek volna el? Miért nem szól már ez a Jules?

(Folyt. köv.)

A legjobban informált közgazdasági lapok

CONSUM
RUMÄNISCHER LLOYD

Vagyont kereshet, ha rendszeresen olvassa.

SPORTVILÁG

Kozeluh megverték a tennisevilág bajnokság döntőjében. New-yorkból jelentik: A professzionista tennisevilág bajnokság döntőjében Karel Kozeluh, a cseh világbajnok sorozatos győzelmei után Richardssal került össze, aki 8:6, 6:3, 0:6 és 6:3 arányban legyőzte. A ex-világbajnok, Kozeluh csupán egyetlen sített tudott nyerni amerikai ellenfeleitől. A döntőmérkőzés New-yorkban folyt le.

Turista kirándulás. A: Erdélyi Kárpát-Egyesület folyó hó 7-én, vasárnap gyalogkirándulást rendez a földtanilag és történelmileg nevezetes Sóllyomkő vidék. Gyülekezés a Mátyás-ház. Indulás reggel 7 órakor. Hazaérkezés este 8 órakor. Vendégeket szívesen látnak.

Ma délután játszik le az elmaradt KAC-CFR bajnoki mérkőzést. A vasárnapi esőzések miatt elmaradt KAC-CFR bajnoki mérkőzés lejátszását a futballszakosztály csütörtökre tűzte ki. A mai mérkőzés bírója, Salvan Virgil lesz, aki objektivitása és erélyessége garantálja a mérkőzés lefolytatását. A küzdelem különben nagy lesz, mert a pont nélkül álló CFR komplett csapattal igyekszik győzni a reorganizált KAC fölött.

A Rapid megverte a Victoria Zikvot. Tegnap délután játszották le harmadszor a középeurópai kupamérkőzést 3:1 (3:1) arányban a Rapid nagyszerű játékkal fölényesen nyerte és így a döntőre kvalifikálta magát, ahol ellenfele a magyar bajnokcsapat, a Ferencváros lesz.

Szülők

leányaik és fiaik részére

Iskolai harisnyát
Iskolás szvettereket
Iskolás egyenruhát
Iskolás egyensapkát
Iskolás egyenkötényt
Iskolai intézetekben
előírással

ágyneműt és fehéreneműt

leány vagy fiuk részére szolid áron és tartós kivitelben csak a

Hercules Áruház-

ban Cluj,
Calea Regele Ferd. 12.
vásárolhat.

KÖZGAZDASÁG

A jövőévi állami költségvetés az adónemek redukálásáról, de az adóprés megszorításáról intézkedik

Kommercializálják a deficittel működő állami vállalatokat — Bratianu Vintila pénzügyminiszter legújabb tervei

(Bucuresti, okt. 4. A Mai Világ tudósítójától.) Arra való tekintettel, hogy az alkotmány október 15-e helyett november 15-én állítja meg a parlamenti ülészak megnyitását, az állami költségvetést, az eddigi rendszertől eltérően nem áprilisban, hanem január 1-én léptetik életbe.

A jövő évi büdzsét a kormány nagy gondnal és elővigyázattal állítja össze, mert ma már nélkülözhetetlenül szükséges, hogy az államháztartást egyensúlyra billenteni és kizárni a milliárdokra rugó évi deficitet. Erre annál is inkább szükség van, mert a külföldi kölcsöntárgyalások kapcsán a közvetítők felállították a gazdasági definíciót: egy állam gazdasági élete csak akkor rentabilis, ha az állam háztartásában meg van az egyensúly.

Bratianu Vintila miniszterelnök vázlatosan megbeszélte már a jövő évi költségvetés tervezetét és ennek megfelelően adott instrukciókat az egyes reszortminisztereknek költségvetésük összeállítására. A pénzügyminiszteri előtervezetről kijelentik, hogy

a jövő év folyamán számos nacionalizált állami vállalatot kommercializálnak, hogy ezzel is emeljék a költségvetés jövedelmét.

Rájöttek ugyanis arra, hogy a rossz vezetés folytán az állami vállalatok nagyrésze deficittel működött, ahelyett, hogy hasznot hajtott volna.

Fontos pontja a költségvetési tervezetnek

az, hogy az adórezsimet is új alapokra fogják helyezni.

Bratianu Vintila határozata értelmében az adónemeket inkább redukálni fogják, ezzel szemben azonban szigorú utasításokat adnak az adóügyi közegeknek, hogy a nemfizetők ellen könyörtelenül járjanak el. Az adóbehajtó hatóságokat is szigorúan ellenőrizni fogják, hogy egyszer s mindenkorra végeztessen a különböző visszaélésekkel.

A tisztviselői kérdés ügyében szintén tartalmaz intézkedéseket az előtervezet. Az állam előreláthatólag tartózkodni fog az előléptetésektől és új tisztviselőket is csak abban az esetben fog angazsálni, ha a szükség kívánja és áthelyezéssel nem lehet pótolni a megüresedett állásokat. A tisztviselők fizetésemeléséről azonban nem esik szó.

A közpénzek elcsikkasztása ellen a jövőben azzal védekeznek az állami költségvetés, hogy csökkentik az egyes reszortok pénzügyi autonómiáját. A koncentráció útján remélik elérni a közvagyon elherdálását.

A kormányknak komolyan meg kell rágnia azokat a normákat, amelyeknek keretén belül az új állami költségvetést összeállítja, mert tarthatatlan az az állapot, hogy az államháztartás, akárcsak a vállalatok és cégek nagyrésze deficittel zárják évvégi zárszámadásukat.

Gyárak csak dugaszolt üvegekben hozhatnák forgalomba szeszesitalt. A borászati vezérigazgatóság visszaéléseket ellenőrző osztálya ismételt felhívást bocsátott ki a szeszesitalok, illetőleg borpárlat forgalombahozatalának módozatairól. Eszerint a likőr, rum és konyak gyárak — bármilyen szesztartalmu — készítményeiket csak dugaszolt üvegekben vignetával ellátva hozhatnák forgalomba és csak az erre vonatkozó törvényes intézkedések figyelembevételével. Azok a gyárak, amelyek ilyen italokat más módon hoznák forgalomba, mint azt a törvény és a törvény végrehajtási utasítása megengedné, valamint azok a kereskedők, vagy korlátolt italmérvők, akik likőrt, rumot, vagy konyakot lepecsételten üvegekben, hordókban vagy demizsonokban árusítanak, a törvényben előírt 25—100 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel büntethetők. Visszaesés esetén a pénzbüntetésen kívül 8 naptól 6 hónapi való elzárással is sújthatók.

Az Ofa és Foresta fuziójáról tárgyalnak. Hónapokon át folytak megbeszélések arról, hogy az Ofa és a Foresta fuzionáljon, illetve a Foresta, amelynek tudvalevőleg eredetileg Fónagy Aladár, Goldfinger Oszkar és a külföldön keletkezett események központjába került Grósz Béla voltak a vezetői, olvadjon az Ofába. A tárgyalások időközben megszakadtak, mert személyi nehézségek merültek fel. Újabb megint közeledés jött létre a két vállalat közt, még pedig azon az alapon, hogy egyfelől a Foresta, másfelől az Ofa jelenlegi vezetői, elsősorban Sonnenfeld Lajos, az Ofa vezérigazgatója, a tényleges vezetést egy nemzetközileg elismert szakembernek engedik át, aki a két vállalatot teljesen ujjaalakítja.

Másfélévről 6 hónapra szállította le a tábla, egy rablással vádolt fiu büntetését

(Cluj-Kolozsvár, október 4. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári itélőtábla büntetőtanácsa felfolyamodás folytán ma tárgyalta Zigorcea Juon Pitilla községbeli földbirtokos legény rablási büntügyét. A vádlott fiatalember huszonkét éves és Petrilla község legmódosabb gazdájának a fia. Ennek ellenére azonban mégis rablásra vete-medett.

A vádirat szerint ez év tavaszán Zigorcea szabadságra ment haza a katonaságtól és szabadságának idejét főleg lumpolással töltötte el. Bejárt a városba is, ahol feltűnően sokat költekezett. Egy nap kifogyott a pénze és mivel szegyezte szüleit molesztálni, barátaihoz fordult kölcsönért. Az egyik tréfásan azt ajánlotta neki, hogy raboljon ki valakit. Tippet is adott neki. Elmondta, hogy néhány nappal ezelőtt a községbe érkezett egy Schwartz Hermann nevű hátszegi kereskedő, akinél rengeteg sok pénz van, mert vadbőröket vásárol drága áron.

Másnap este a pénzéhes fiu alaposan leitta magát, aztán részeg fővel megleste az egyik utforduló-nál a hazafelé ballagó szörme-kereskedőt.

Megvárta, amíg elhalad mellette, a következő pillanatban hátulról rávetette magát és hatalmas erővel a földre teperte, ahol fojtogatni kezdte. A kereskedő a halálos veszedelemben segítség után kiáltott, az utonálló fiatalember azonban közben kiemelte kabátja belső zsebéből a kereskedő tízezer lejt tartalmazó pénztárcáját és örült iramban futásnak eredt.

A kereskedő segélykiáltására figyelmes lett egy Ciocoma nevű járókelő, aki megállította a rohanó fiatalembert és érdeklődött nála, hogy mi történt. Felvilágosítások helyett azonban a rohanó fiu a járókelő kezébe nyomta a kereskedőtől ellopott pénztárcát.

Bűnvádi feljelentés nyomán a a csendőrség még másnap letartóztatta a megtévedt fiut. Az érdekes büntényt elsőfokon a dévai törvényszék tárgyalta és rablásban mondvá ki bűnösnek, másfélévi fogházbüntetésre ítélte Zigorceát.

Az ítélet ellen felebbezett és a kolozsvári tábla dr. Giurgiu János védőbeszéde után hat hónapra szállította le a rablással vádolt fiu büntetését. A másodfoku ítélet felebbező híján jogerőre emelkedett. Zigorceát a tegnapi nap folyamán szabadlábra is helyezték.

Erős kormány gyámság; akinek pedig gyámja van, az ha nem hüllje, hát hiskoru. (Kossuth.)

VEVŐINK MINDEN
HÓNAPBAN INGYEN
DIVATLAPOT KAPNAK

Szolid áruk!

Az

őszi divatujdonságok

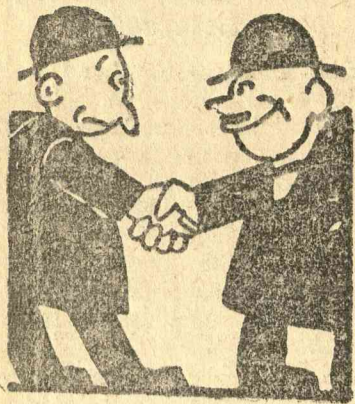
megérkeztek

A GÓLYA ÁRUHÁZBAN!

VEVŐINK MINDEN
HÓNAPBAN INGYEN
DIVATLAPOT KAPNAK

Szolid áruk!

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy Averescu tábornok olyan nyilatkozatokat tesz megint, mintha már kormányon lenne.

— Nézze kérem, valakinek kell nyilatkoznia, Averescu nyilatkozik és Brătianu Vintila pedig hallgat és marad.

— Mit fog mondani Averescu, ha mégsem kerül kormányra?

— Ugy fog csinálni, mint a fiatal Grün, akinek viszályt a partija és a következőképpen mondotta el az ügyet egy érdeklődő barátjának:

„Tudod, visszament a partim, mert a család ellenzte.“

„Na és a leány akarta?“ — kérdi az érdeklődő.

„Ugyan ne beszélj csacsiságot, — mondja a Grün, — hát a leány nem tartozik a családhoz?“

— Mit szól hozzá, hogy a kisebbségi statutumok nyilvánosságra került részei, milyen szép ígéretek tartalmaznak, majd hogy meg nem reped a kormány szíve a kisebbségekért.“

— Meg kell majd adni ennek az árát. Kohn nagyban főzte a cselédjüket és így szól hozzá:

„Mari, maga megrepedt a szívedet.“
„Ugyan menjen már a nagyságos ur, ha a nagysága meghallja, az elrepedt szív árát is levonja a béremből.“

— Mit szól hozzá, hogy életbe léptették a módosított közepoktatási tantervezetet.“

— Meg lesz az eredménye. A Schwartzné az utcán megy a kislívával és találkozik a Weisznéval.

„Na mi van a kislívával“ — kérdi a Weiszné.

„Gimnáziumba jár, — mondja Schwartzné büszkén, — és latinul tanul, meg algebrát.“

Azután a kislívához fordul és rá szól:

„Na Móriska mondd meg szépen a néniinek, hogy mondják „jó reggelt“ algebrát.“

— Akkor az analitikus tantervénél maradunk.

— Mit lehet mégis megtanulni az iskolában?

— Elég ha ennyit tud, hogy a Gladys-cipőkrém a legjobb.

Venizelosz egyelőre nem jön Bukaresibe

(London, október 3.) Venizelosz görög miniszterelnök londoni útját befejezván elindult balkáni körútjára, hol mint ismeretes, a balkáni államok Locrarnóját akarta megteremteni.

Venizelosz Belgrádba utazott, hol barátsági szerződés megkötését fogja javasolni Szerbiának. Belgrádból Angorába megy a görög miniszterelnök, honnan Szófiába utazik a bolgárokkal

tárgyalásokat kezdeni. Szófiába nem szívesen megy Venizelosz, mert a görögöknek erős érdeklentéjeik vannak a bolgárokkal, de angol nyomásra ezt az utat is kénytelen megtenni. Venizelosz utiprogramjába fel volt véve Bukarest meglátogatása is, de a görög miniszterelnök romániai útja egyelőre elmarad.

MOZIVILÁG

Luciano Albertini, a világ legjobb akrobatája, aki úgy lett moziszinész, hogy a tengerből kimentett két csinos kislányt

A bátorság, a férfiaság és a hősiesség, valamint a természetes erő megismerésére Luciano Albertini, akit a közönség egyszerűen csak „Sámson“-nak nevez. Mindenki szereti őt, aki a filmet élvezni tudja. A napokban könyve jelent meg a világpiacra, amely ennek a kiváló művésznek az élettörténetével foglalkozik.

Luciano Albertini olasz származású. Ugyanabban a községben született, amelyben Marconi, Balbo, Mussolini és hasonló nagyságok látták meg először a napvilágot. Még egészk fiatal korában tengerész lesz, ahol rendszeres testkultúrával, izmos, bátor emberre fejleszti magát. Véletlenül lett belőle filmszinész. Egy napon ugyanis, amikor éppen ő volt az inspekción, megmentette a tenger hullámadóból azt a két szép amerikai leányt, akikről kiderült, hogy Ambrosio, a híres filmgyártó tulajdonos leányai. A bátor tengerész megtetszett a filmvezérnek és leszerződött. Jó fogást csinált.

Luciano Albertini hamarosan bejutott. Az első filmje: „A halál spirál“ hatalmas sikert ért el. Aztán következtek a többi bámulatos alkotások, mint: „A Buffaló-cirkusz gyermekének elrablása“, stb. Később olyan helyzetbe került, hogy saját filmházat nyit magának Torinóban. Itt realizálja a „Soha-

jok hidját“. 1921-ben Berlinbe megy, ahol az „Acél ember“ és az „Erők királya“ című filmeket realizálja. Később átmegy a Phobus filmházhoz, ahol a „Heimkehr des Odysseus“ főszerepét játssza. Ugyanitt fellép Lya de Puttyval a „Maharadza diadalá“ban és a „Halottak völgyé“-ben. 1923-ban áthajózik Amerikába és fényes szerződéshez jut. Filmszínészt játszik a nagy metropolisokról. „Páris“, „London“, „Newyork“, melyek számára hatalmas sikert biztosítottak.

Egy év múlva megint visszatér Európába és Berlinben a „Mister rádió“, „Páris királya“, „Sámson és az üstökös“, továbbá „Az utolsó pillanatban“ című filmek vezetésére lép. Később kerül csak sor a „Rinaldo Rinaldini“, az „Ember a veszélyben“ és több olyan film realizálására, amelyeknek még nincs címe.

Luciano Albertini a világ legjobb akrobatája: ura az idegeinek, a gondolatának és akaratának és mindig a veszéllyel játszik. Soha sem csalja meg közönségét, ezért szeretik őt annyira. A valóságnak különös jelét adja az „Ember a veszélyben“ című filmjében, amely értesülésünk szerint Kolozsváron is a közeljövőben bemutatásra kerül.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedne 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Veszek ócska férfi ruhát, legmagasabb árban a volt Biasini szállodában, Strada Avram Iancu, volt Petőfi ucca 18, jobbra, hátul az udvarban. Adolf Jakob.

Jó házikoszt csakis a Léb-udvarban ehetik, hol kihordásra is kapható haví albona 1200 lej, abonások felvételnek Malom-utca 14 szám.

Fiatalemberek munkára felvételnek a „Cristal“-gőmosógégyárba.

Aranyéremmel kitüntetett színes vetőgallyak eladók. Momostori-ut 104.

Különbejárati kapualatti szép butorozott szobát keresek. Cim a kiadóban.

Elcsereleiném Főtéren levő 2 szoba konyhás lakásomat, belvárosban, földszintes lakással, egyik szobája különbejárattal. Cim a kiadóban.

Asszonyok kincse! Az általános közkeveltségnek örvendő Dr. Szentpétery Lajosné-féle „Szakácskönyv“ harmadik, bővített kiadása, új átdolgozásban, 800 kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval most jelent meg. E „Szakácskönyv“ minden háztartásban nélkülözhetetlen. — Fiatal háziasszonyok, gazdasszonyok és szakácsnők helyes utmutatója ez a könyv a konyhaművészet minden ágában. Tartalmazza a levesek, sülték, főzelékek, tészták, krémek, fagyalok és minden ételneműek gazdaságos, kitűnő és könnyű elkészítési módját. Zöldségtételek, befőttek eltarthatósági és befőzési módját is. Kapható minden könyvkereskedésben és Iordán kiadónál: Ftussy József könyvkereskedésében.

Aztalos-műhely teljes felszereléssel eladó, esetleg társ keresetlik. Cim a kiadóban.

Ki akar könnyű munkával jó jövedelmet biztosítani magának. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Betű ósvan bodega és éttermemet kedvező fizetési feltételek mellett átadnám, esetleg kezelésre is. Cim a kiadóban.

Lakást keresek azonnalra, 2 szoba, konyha és fürdőszobával. Tiszta és csendes udvarral, gyermek nélküli család részére. Lehetőleg az állomás, vagy Autóbusz járat közelében. Ajánlatot kérek a lakbérre és lakásimmet. Alexandru, Apur-ucca 4-a. Strada Miron Costin 4-a.

Iroda takarítást vállalt elsőjéttől ügyes asszony. Cim a kiadóban.

Bejáróné elsőjéttől ajánlkozik délelőttre. Minden házi munkát vállal, főzést is. Cim a kiadóban.

Eladók: Kevésbé használt kereszt-huros, hárompedálos zongora és egy antik sarokvirin. Cim a kiadóban.

Német levelező-gépirót keresünk azonnali belépésre. Cim: Radio, Iuliu Maniu 8.

FOTO IDEAL
fényképész és nagyítási műterme
Cluj, Piața Cuza Voda 5.
(Volt Boeska-y-tér)

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

Vasárnap délelőtt 11-kor nagyon olcsó bohózat-matiné a szinkörben. Vasárnap délelőtt mozi-matiné lesz a színházban. Nagyszerű kacagató műsor! (Harold Lloyd-képek.) Rendkívül olcsó helyárak. Összes páholyülések, valamint földszinti ülések: 15 lej. Erkölyülés 10 lej!

A jövő hét nagy szenzációja: a Gyurkovics fiuk premiejé. Nyolc napi szünet után a jövő keddi estéjén ismét folytatódni fognak a színházi előadások. A jövő hét nagy színházi szenzációja a Herczeg Ferenc regényéből irt operet-tének a Gyurkovics fiuk-nak a bemutatása lesz. A Gyurkovics fiuk zenéjét a Nótás kapitány szerzője, Farkas Imre írta. A Gyurkovics fiuk főszereplői: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Miklóssy Margit, Kőszegi Margit, Sólyom Győző, Tompa Béla, Ihász Aladár. A Gyurkovics fiuk bemutatásának pontos napját holnap fogjuk közölni.

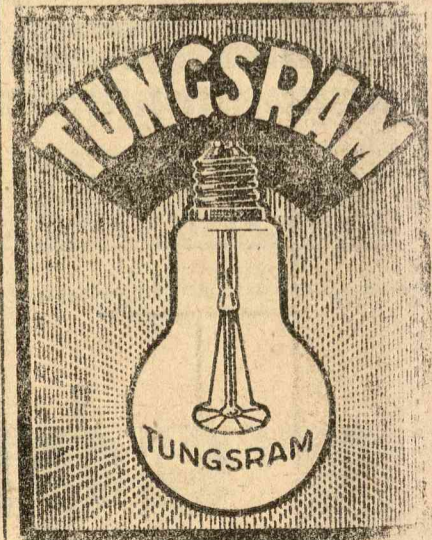
Elsodort ember-láz Kolozsváron. Délután 3 órától a késő éjféli órákig valóságos népvándorlás van a Szinkör felé. Az Elsodort ember című csodafilmet vetítik s az emberek úgy tódulnak a Szinkör felé, hogy az igazgatóság kénytelen volt két pénztárt felállítani s még így is alig képes eleget tenni a jegyváltók igényeinek. Az 1200 nézőt befogadó hatalmas nézőtér kiesnek bizonyul az Elsodort ember előadásai alkalmával, mert noha minden nap négy előadást tartanak, mégis százan meg százan távoznak a pénztártól jegy nélkül. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy az előadásokat pernyi pontossággal kezdik: első előadás pont 3 órakor (helyárak: 30, 20, 10 lej). Második előadás pont negyedhatkor (helyárak: 30, 20, 10 lej). Harmadik előadás pontosan fél nyolckor (helyárak: 40, 30, 20 lej). Negyedik előadás pont háromnegyed tizkor (helyárak 40, 30, 20 lej). A saját kényelmét szolgálja mindenki, ha pontosan foglalja el helyét, mert az Elsodort ember előadásai alkalmával számozott színházi jegyek érvényesek.

HETI MŰSOR

Csütörtök: Elsodort ember. (A világ leghatalmasabb filmsodája.)
Péntek: Elsodort ember. (A világ leghatalmasabb filmsodája.)
Szombat: Elsodort ember. (A világ leghatalmasabb filmsodája.)

Felelős szerkesztő:

SERESS JÓZSEF

Zeneiskolai beiratások

után rendelje meg kottáit a
Hegecdüs
kottásboltból,
Oradea--Nagyvárad.